

Fylkesmannen i Nordland

LOFOTEN SJØPRODUKTER AS
Mortsundveien 379
8370 Leknes

Bodø, 2. oktober 2017

Deres ref.:
Boy Asle Markussen

Vår ref.(bes oppgitt ved svar):
2015/50
Saksbehandler:
Maria Larsen Seivåg

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Lofoten Sjøprodukter AS Kontrollnummer: 2017.054.I.FMNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Boy Asle Markussen

Fra Fylkesmannen i Nordland:
Maria Larsen Seivåg

*Andre deltagere fra Fylkesmannen i
Nordland:*
Torgeir Fahle
Marit Torsvik

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Lofoten Sjøprodukter AS (Lofoten Sjøprodukter) den 26.9.2017 - 27.9.2017. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Nordland avdekket 9 avvik og ga 1 anmerkning(er) under inspeksjonen. Fylkesmannen ser alvorlig på avvik 1, 3, 8 og 9. Årsaken er at vi gav omtrent likelydende avvik ved tilsyn ved bedriften 7.9.2011 (da med fokus på lokalitet Kokvikodden Ø som deler samme landbase).

Avvik:

- Virksomheten har ikke utført en dokumentert risikovurdering av fare for forurensning av ytre miljø (gjelder alle tre lokaliteter).
- Virksomheten har ikke skriftlige miljømål spesifikke for de tre lokalitetene.

- Virksomheten har ikke rutiner for å sikre kvalitet for pålagte C-undersøkelser (gjelder lokalitetene Oterholmen I og Heldalen).
- Resultater fra miljøundersøkelser inngår ikke i vurdering av driften og om det er behov for endringer for å redusere miljøpåvirkningen. Dette punktet er et avvik for lokalitet Heldalen, men begrenses til anmerkning for lokalitet Oterholmen I og Styrvollholmen.
- Virksomheten mangler dokumenterte rutiner for substitusjon (gjelder alle tre lokaliteter).
- Lagring av kjemikalier er ikke sikret for å hindre utslipp til grunnen eller sjø (gjelder landbase tilknyttet alle tre lokaliteter).
- Virksomheten har ikke etablert skriftlige rutiner for systematisk forebyggende vedlikehold (eller utskifting) av utslippsrelatert utstyr (gjelder alle tre lokaliteter).
- Lagringssted for farlig avfall er ikke tilstrekkelig sikret, slik at det oppstår fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr (gjelder landbase tilknyttet alle tre lokaliteter).
- Farlig avfall blandes med annet avfall (gjelder landbase tilknyttet alle tre lokaliteter).

Anmerkninger:

- Virksomheten har ikke oversikt over hvilke typer utslipp og mengder som slippes ut (gjelder alle tre lokaliteter).

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

2. oktober 2017	Maria Larsen Seivåg	Oddlaug Ellen Knutsen
dato	kontrollør	seksjonsleder

Fylkesmannen i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Vestvågøy kommune
- Fiskeridirektoratet
- Mattilsynet
- Arbeidstilsynet

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: LOFOTEN SJØPRODUKTER AS	
Organisasjonsnr.: 943609551	Eies av:
Bransjenr. (NACE-kode): 10.209 - Bearbeiding og konservering av fisk og fiskevarer ellers	

Kontrollert enhet

Navn: Lofoten Sjøprodukter AS	Anleggsnr.: 1860.0103.01
Kommune: Vestvågøy	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Laksefiskproduksjon i sjø	
Tillatelse gitt: 12. desember 2016	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og produktkontrollloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Fylkesmannens aksjon for akvakultur.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Avfall
- Utslipp til vann
- Kjemikalier
- Sedimenter og grunnforurensning

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Lofoten Sjøprodukter plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Lofoten Sjøprodukter innen 31. oktober 2017 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmnopost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Nordland v/Maria Larsen Seivåg.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 4. september 2017. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Lofoten Sjøprodukter bli ilagt et gebyr på kr 19 700,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 6 for flerdagstilsyn. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Nordland. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Nordland (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten har ikke utført en dokumentert risikovurdering av fare for forurensning av ytre miljø (gjelder alle tre lokaliteter).

Avvik fra:

- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 6 jf. tredje og fjerde ledd.
- Midlertidig tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven (lokalitet Heldalen) datert 12.12.2016, punkt 11.1
- Utslippstillatelse etter forurensningsloven (lokalitet Styrvollholmen) datert 13.11.2008, punkt 5.1
- Utslippstillatelse etter forurensningsloven (lokalitet Oterholmen I) datert 18.7.2008, punkt 5.1

Kommentarer:

Virksomheten har en risikovurdering i papirform som ikke er revidert på mange år. Den er uendret siden før forrige tilsyn i 2011. Etter virksomhetens eget utsagn er den ikke i bruk, og den kan derfor ikke anses å ha reell verdi slik den foreligger i dag.

Fylkesmannen foretok for øvrig en rask gjennomgang av punktene som finnes i den gamle risikovurderingen, og bemerket at vi ikke kunne se faktiske vurderinger som gjaldt risiko for ytre miljø.

Fylkesmannen ser alvorlig på dette avviket fordi det er gjentakende fra forrige tilsyn. Etter tilsynet i 2011 mottok Lofoten Sjøprodukter en rapport som beskrev risikovurderingens mangler. Vi kan ikke se at det er gjort noe for å lukke dette avviket.

Avvik 2

Virksomheten har ikke skriftlige miljømål spesifikke for de tre lokalitetene.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 4 jf. tredje ledd.

Kommentarer:

Vi forventer at virksomheten har mål som er skriftlige, målbare og spesifikke for lokalitetene, og at det gjennom dette jobbes med utslippsreduksjon for de enkelte lokalitetene. Lofoten Sjøprodukter kunne fremvise overordnede miljømål for virksomheten, men disse var hverken målbare eller spesifikke for lokaliteter/produksjonsområder.

Avvik 3

Virksomheten har ikke rutiner for å sikre kvalitet for pålagte C-undersøkelser (gjelder lokalitetene Oterholmen I og Heldalen).

Avvik fra:

- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7
- Midlertidig tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven (lokalitet Heldalen) datert 12.12.2016, punkt 13.2
- Tillatelse til midlertidig økt MTB ved Oterholmen I datert 28.6.2017

Kommentarer:

Etter virksomhetens utsagn tas det en kort gjennomgang av rapporter fra miljøundersøkelser med gjennomførende konsulent med tanke på resultatet, men virksomheten gjør ingen egen vurdering av om standardens krav oppfylles. Lofoten Sjøprodukter legger til grunn at konsulent har sørget for at alle standardens krav (NS 9410) oppfylles. Det foreligger ingen skriftlige prosedyrer eller liknende som sikrer at rapporter fra miljøundersøkelser gjennomgås slik vi fikk beskrevet.

Fylkesmannen ser alvorlig på dette avviket fordi det er gjentakende fra forrige tilsyn. Etter tilsynet i 2011 mottok Lofoten Sjøprodukter en rapport som beskrev at det manglet

rutiner for å vurdere om mottatt dokumentasjon for resipienttilstand holder tilstrekkelig kvalitetsnivå. Vi kan ikke se at det er gjort noe for å lukke dette avviket.

Avvik 4

Resultater fra miljøundersøkelser inngår ikke i vurdering av driften og om det er behov for endringer for å redusere miljøpåvirkningen. Dette punktet er et avvik for lokalitet Heldalen, men begrenses til anmerkning for lokalitet Oterholmen I og Styrvollholmen.

Avvik fra:

- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7
- Midlertidig tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven (lokalitet Heldalen) datert 12.12.2016, punkt 13.1

Kommentarer:

Virksomhetens representant forteller at en MOM B-rapport som snart foreligger trolig har dårligere resultat enn ønsket, og at det vil vurderes å forskyve et utsett for å bedre restitusjonstid mellom produksjonssyklusene. Virksomheten har imidlertid ingen systemer som sikrer at en slik vurdering gjennomføres, herunder prosedyrer og ansvarlig personell. Se også avvik 3.

Avvik 5

Virksomheten mangler dokumenterte rutiner for substitusjon (gjelder alle tre lokaliteter).

Avvik fra:

- Produktkontrollloven § 3 a
- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7, jf. tredje og fjerde ledd

Kommentarer:

Virksomhetens representant kunne vise til eksempler på substitusjon av enkelte kjemikalier i praksis, som bytte til et ensileringsprodukt med lavere andel maursyre. Det forelå imidlertid hverken skriftlige rutiner på substitusjonsvurdering, eller eksempler på skriftlige substitusjonsvurderinger av enkeltkjemikalier.

Avvik 6

Lagring av kjemikalier er ikke sikret for å hindre utslipp til grunnen eller sjø (gjelder landbase tilknyttet alle tre lokaliteter).

Avvik fra:

- Forurensningsloven § 7 første ledd
- Midlertidig tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven (lokalitet Heldalen) datert 12.12.2016, punkt 7.4
- Utslippstillatelse etter forurensningsloven (lokalitet Styrvollholmen) datert 13.11.2008, punkt 1.3
- Utslippstillatelse etter forurensningsloven (lokalitet Oterholmen I) datert 18.7.2008, punkt 1.3

Kommentarer:

Oljeprodukter ble oppbevart i en kontainer på kaikanten (se figur 1). Kontaineren hadde ikke oppsamlingsmuligheter, og vi vurderer det slik at eventuelle lekkasjer/spill ville rent ut i havet. Kontaineren var heller ikke avlåst, og samme kontainer inneholdt både oljeprodukter og oljebasert farlig avfall (spillolje, oljefiller). Dette øker risiko for utslipp.

Avvik 7

Virksomheten har ikke etablert skriftlige rutiner for systematisk forebyggende vedlikehold (eller utskifting) av utslippsrelatert utstyr (gjelder alle tre lokaliteter).

Avvik fra:

- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd pkt. 7, jf. tredje og fjerde ledd
- Midlertidig tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven (lokalitet Heldalen) datert 12.12.2016, punkt 2.5

Kommentarer:

Per i dag har virksomheten ingen slike skriftlige rutiner. Sertifisering og jevnlig kontroll utført av eksterne er ok, men virksomheten må selv ha oversikt for å forhindre at kontroller glemmes. For akvakulturselskaper er såkalt utslippsrelatert utstyr typisk tanker (dieseltank, ensilasjetank osv.), slanger/rørsystemer og kjøretøyer/fartøyer.

Avvik 8

Lagingssted for farlig avfall er ikke tilstrekkelig sikret, slik at det oppstår fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr (gjelder landbase tilknyttet alle tre lokaliteter).

Avvik fra:

- Forurensningsloven § 7 første ledd
- Avfallsforskriften § 11-5 første ledd

Kommentarer:

Spillolje og oljefiller oppbevares i kontainer nær kaikanten. Kontaineren stod ulåst og det var ikke oppsamlingsmuligheter i kontaineren. Eventuell lekkasje fra spilloljefatet vil trolig føre til utslipp til sjø.

Lysstoffrør ble stablet inntil veggen i et dels overfylt verksted, der det for øvrig også var lagret endel malingsrester o.l. som ikke lengre var i bruk (se figur 2). Lysstoffrørene skulle etter sigende stå i en blå tønne, men denne var ikke å finne under tilsynet. Denne lagringen av lysstoffrør medfører etter Fylkesmannens vurdering stor risiko for at rørene knekker eller ikke blir levert til godkjent avfallsmottak.

Batterier ble oppbevart utendørs i påvente av frakt til godkjent mottak. Da Fylkesmannen var på tilsyn stod det flere blyakkumulatorer i en åpen tilhenger (se figur 3). Dette er ikke å anse som forsvarlig oppbevaring av farlig avfall.

Fylkesmannen kunne for øvrig ikke se en anvist plassering for andre fraksjoner farlig avfall som forventes å oppstå i denne typen virksomhet, for eksempel spraybokser og oljefiltre. Utover påskrift på spilloljefatet (tusj) var plassering av farlig avfall ikke merket. Etter det vi kan se behøver virksomheten en fullstendig gjennomgang av sitt avfallssystem, fra avfallsplan til oppbevaring av farlig avfall.

Fylkesmannen ser alvorlig på dette avviket fordi det er gjentakende fra forrige tilsyn. Etter tilsynet i 2011 mottok Lofoten Sjøprodukter en rapport som beskrev at rutiner for avfallshåndtering og lagring av farlig avfall er mangelfull. Vi kan ikke se at det er gjort noe for å lukke dette avviket.

Avvik 9

Farlig avfall blandes med annet avfall (gjelder landbase tilknyttet alle tre lokaliteter).

Avvik fra:

Avfallsforskriften § 11-5 andre ledd

Kommentarer:

Under tilsynet ble det funnet en limboks i restavfallet (se figur 4).

Fylkesmannen har gjennomgått virksomhetens deklarasjoner på avfallsdeklarerer.no. Virksomheten har deklartert alt farlig avfall som «Lofoten Sjøprodukter AS» uten å spesifisere underenhet (virksomheten har produksjonsområder i flere kommuner). Det er derfor ikke mulig for oss å verifisere hvilke deklarasjoner som gjelder lokalitetene/landbasen som er undersøkt. Vi vil imidlertid påpeke at vi ikke finner deklarasjoner av spraybokser, noe som indikerer at denne fraksjonen har blitt blandet med vanlig avfall. Det lave antallet deklarasjoner registrert på selskapet indikerer at levering ikke skjer etter regelverket, for eksempel at farlig avfall blandes med vanlig avfall, at farlig avfall leveres som privatpersoner eller at den årlige leveringsplikten ikke overholdes. Vi vil her vise tilbake til avvik 8 der vi påpeker virksomheten ikke har en avfallsplan der det er gjennomgått hvilke fraksjoner av farlig avfall som oppstår her.

Fylkesmannen ser alvorlig på dette avviket fordi det er gjentakende fra forrige tilsyn. Etter tilsynet i 2011 mottok Lofoten Sjøprodukter en rapport som beskrev at rutiner for avfallshåndtering og lagring av farlig avfall er mangelfull. Vi kan ikke se at det er gjort noe for å lukke dette avviket.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomheten har ikke oversikt over hvilke typer utslipp og mengder som slippes ut (gjelder alle tre lokaliteter).

Kommentarer:

Fylkesmannen kan ikke se at virksomheten har gjort en vurdering av sine utslipp for å vurdere risiko. Dette funnet er tett knyttet opp mot at virksomheten ikke har en reell risikovurdering (avvik 1). Virksomheten viser til at tall på f. eks. kobberforbruk er lett tilgjengelig fra notvaskeriene, men Fylkesmannen vil presisere at det er Lofoten Sjøprodukter selv som må gjøre en vurdering av om utslipp på lokalitetene er innenfor sine akseptkriterier. Det er ok at en slik vurdering baseres på beregning eller anslag der måling eller nøyaktige tall ikke er hensiktsmessige eller praktisk gjennomførbart.

8. Andre forhold

For lokalitetene Oterholmen I og Styrvollholmen synliggjorde tilsynet at rapportering til Altinn ikke har vært komplett i hhv. 2010 og 2011-2012. Vi har ikke foretatt en fullstendig gjennomgang av alle produksjonsdata. Det ligger til Fiskeridirektoratets myndighet å håndheve rapporteringskrav i akvakulturdriftsforskriften, men Fylkesmannen mener det er viktig at vi som forurensningsmyndighet påpeker forholdet siden feil i innrapporterte data kan gi følgefeil når vi for eksempel skal vurdere belastning i vår behandling av søknader om utslippstillatelse. Fiskeridirektoratet er for øvrig informert om forholdet.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) §§ 3 og 3a
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- MOM B- og MOM C-undersøkelser fra de tre lokalitetene
- Kjemikalieforbruk
- Stikkprøver fra internkontrollsystemet til Salmon Group (SGsystems)

10. Informasjon til virksomheten

Brosjyrer/infoark utdelt:

- Gebyr ved kontroll (TA-2608)
- Håndtering av farlig avfall (M284)
- Forurensningsmyndighetenes forventninger til oppdrettsanlegg i sjø (M-735)
- Leveringsplikt farlig avfall (M-550)

Figur 1. Kontainer med oljeprodukter til venstre og oljebasert farlig avfall til høyre.

Figur 2. Oppbevaring av brukte lysstoffør i verksted. Lysstofførerne står stablet opp mot vinduet.

Figur 3. Oppbevaring av brukte batterier.

Figur 4. Limboks i restavfallet.